

การบังคับจ้างของเจ้าหน้าที่จ้าง

นางสาว อรุณรัตน์ บัณฑิตเสาวภาคย์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชานิติศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2530

ISBN 974-568-086-9

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

013940

110 292133

ENFORCEMENT OF MORTGAGE BY THE MORTGAGEE

Miss Arunrut Bunditsawapak

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Laws

Department of Law

Graduate School

Chulalongkorn University

1987

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การบังคับจ้างของเจ้าหน้าที่จ้าง
โดย นางสาว อรุณรัตน์ นันทิตเสาวภาคย์
ภาควิชา นิติศาสตร์
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ไพฑูรย์ คงสมบูรณ์
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ธัชชัย ศุภผลศิริ (รวม)

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

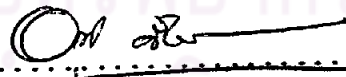

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร. ถาวร วัชรานัย)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ประสิทธิ์ โยวีไลกุล)

.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ ไพฑูรย์ คงสมบูรณ์)

.....อาจารย์ที่ปรึกษารวม
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ธัชชัย ศุภผลศิริ)

.....กรรมการ
(นาย วิฑูรย์ ตั้งตรงจิตต์)

.....กรรมการ
(นาย ชนวัฒน์ เนติโพธิ์)

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การบังคับจำนองของเจ้าหนี้จำนอง

ชื่อนิสิต นางสาวอรุณรัตน์ นันทิตเสาวภาคย์

อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ไพฑูรย์ คงสมบูรณ์
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ธัชชัย ศุภผลศิริ (รวม)

ภาควิชา นิติศาสตร์

ปีการศึกษา 2529

บทคัดย่อ

การจำนองเป็นการเอาทรัพย์สินมาจดทะเบียนเพื่อเป็นประกันการชำระหนี้ โดยที่ผู้จำนองยังคงเป็นเจ้าของทรัพย์สินอยู่ เพียงแต่กฎหมายให้สิทธิเจ้าหนี้จำนองว่าจะได้รับชำระหนี้จากทรัพย์สินที่จำนองก่อนเจ้าหนี้สามัญ ในทุกวันนี้เป็นที่ยอมรับกันว่า การจำนองได้มีบทบาทและส่วนสำคัญอย่างยิ่งต่อการพิจารณาในเรื่องการให้สินเชื่อของสถาบันการเงิน หรือแม้จะเป็นการกู้ยืมเงินกันโดยทั่วไปก็ตาม เจ้าหนี้มักจะพิจารณาหลักทรัพย์ที่ลูกหนี้จะนำมาจำนองว่าคุ้มกับหนี้หรือไม่ และการจำนองนั้นจะก่อประโยชน์อย่างไรบ้างสำหรับตัวเจ้าหนี้ทั้งในทางทฤษฎีและแนวปฏิบัติ ทรัพย์สินเดี่ยวอาจนำไปจำนองเป็นประกันหนี้หลายราย แม้กระทั่งเมื่อจำนองทรัพย์สินแล้ว ก็อาจยังมีการโอนทรัพย์สินนั้นต่อไปอีกได้ หากเมื่อหนี้ถึงกำหนดชำระแล้วลูกหนี้ไม่มีเงินชำระหนี้ เจ้าหนี้ก็จะบังคับจำนองเอาทรัพย์สินออกขายทอดตลาดซึ่งอาจก่อให้เกิดข้อถกเถียงโต้แย้งในระหว่างบรรดาเจ้าหนี้ทั้งหลาย หรือผู้รับโอนทรัพย์สินว่าต่างคนต่างมีสิทธิตามกฎหมายอย่างใด

การบังคับจำนองมีปัญหาหลายประการทั้งในทางทฤษฎีและทางปฏิบัติ ในทางทฤษฎีตั้งแต่หลักการพื้นฐานของการจำนอง ซึ่งถือว่าเป็นประกันแห่งหนี้ แต่เมื่อบังคับจำนองได้เงินไม่พอชำระหนี้ลูกหนี้กลับไม่ต้องรับผิดชอบในหนี้ส่วนที่ขาด ตัวบทกฎหมายบางตอนก็เคลือบคลุมไม่ชัดเจน บางแห่งก็ไม่สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของกฎหมาย อันนับเป็นเหตุให้เกิดปัญหาในทางปฏิบัติ กล่าวคือมีการตีความกันไปต่าง ๆ นานา หาข้อยุติไม่ได้ นอกจากนี้ยังมีกรณีที่มีการปฏิบัติไม่เป็นแนวทางเดียวกันด้วย

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มุ่งจะหาแนวทางแก้ปัญหาดังกล่าว ตามแนวคิดของกฎหมายที่มุ่งจะให้
 จำนองเป็นการประกันหนี้ เพื่อให้การ จำนองสัมฤทธิ์ผลตามความมุ่งหมายแห่งเจตนารมณ์ของ
 กฎหมาย

จากการศึกษาพบว่า ปัญหาในเรื่องการบังคับจำนองที่มีอยู่ในปัจจุบันนี้ เนื่องมาจาก
 สาเหตุสำคัญสองประการคือ ประการแรก บทบัญญัติบางมาตราในกฎหมายจำนองปัจจุบันทำให้
 หลักการของกฎหมายจำนองที่มีมาแต่เดิมเสียไป ประการที่สอง การใช้ถ้อยคำบางแห่งมีความ
 เคลือบคลุมตีความได้หลายนัย หรือบางแห่งไม่สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของกฎหมายจำนอง

วิทยานิพนธ์นี้จึงได้เสนอแนะว่า ควรจักได้มีการพิจารณาบทบัญญัติกฎหมายเกี่ยวกับ
 การ จำนองใหม่โดยค้ำึงและยึดถือหลักการดังต่อไปนี้

1. หลักการของกฎหมายลักษณะที่ว่าด้วยการให้ประกัน เห็นว่า จำนองเป็นเพียง
 ประกันการชำระหนี้ เมื่อบังคับจำนองได้เงินไม่พอชำระหนี้ ลูกหนี้ควรต้องรับผิดชอบในส่วนที่ขาด
 ในฐานะหนี้สามัญต่อไป
2. ถ้อยคำในกฎหมาย ควรมีความชัดเจน และสอดคล้องกับเจตนารมณ์ของกฎหมาย
 จำนอง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Thesis Title ENFORCEMENT OF MORTGAGE BY THE MORTGAGEE

Name Miss Arunrut Bunditsawapak

Thesis Advisor Associate Professor Pitoon Kongsomboon
 Assistante Professor Dhajjai Subhapholsiri (Co-Advisor)

Department Law

Academic Year 1986

ABSTRACT

A mortgage is an interest in property created by a written instrument providing security for the payment of a debt or the performance of obligation. While the mortgagor retains the ownership, the mortgagee is entitled to be paid out of the mortgaged property in preference to ordinary creditors. Admittedly, mortgage is now playing a vital role in the consideration process of a credit to be granted by a financial institution or simply in a loan to be granted by a layman. The mortgagee would determine whether the security outweighs the debt and generates him benefit. Theoretically and practically, a certain valuable property may be mortgaged for several debts and to different mortgagees. A mortgaged property can be transferred. When a given debt becomes due, the mortgagee may, in default of the debtor, institute a foreclosure proceedings whereby the mortgaged item would be sold by auction. Given the situation mentioned above, a dispute as to respective rights to the mortgaged property among the creditors including the transferee of the property could be anticipated.

The foreclosure proceedings bring about a number of theoretical and practical problems. Theoretically, the basic concept of mortgage is the security for payment of certain debt. However, the law provides that when the foreclosure is made and the debt is not fully paid the debtor is no longer liable for the difference. Some provisions of the mortgage law are rather vague or even are inconsistent with the intent of the law and consequently leads to inconsistent interpretation or different implementation.

This thesis is aimed to investigate the above mentioned problems and to explore some possible solutions. The study is hoped to keep the mortgage law in line with its conceptual basis that a mortgage is the security for payment of debt.

The study presents the finding that the legal problems concerning the foreclosure arise from two major causes. First, some provisions in the present law misrepresent the principle of the mortgage law. Second, some wordings are ambiguous and some are not consistent with the intent of the law.

The study suggests that the provisions of law on mortgage should be reviewed on account of the followings :

1) the law must affirm the principle of law on security, i.e., mortgage is a security for payment of debt. Hence, the debtor should be liable for the deficit, as a common debtor, in subsequence of foreclosure proceedings. This principle will not be established unless the present section 733 be amended.

2) the wordings should be made clear-cut and consistent with the intent of law on mortgage.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงลงได้ด้วยความกรุณาอย่างยิ่งของ รองศาสตราจารย์ ไพฑูรย์ คงสมบูรณ์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ธัชชัย ศุภผลศิริ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ (รวม) ซึ่งท่านได้ให้คำแนะนำและข้อคิดเห็นต่าง ๆ เอาใจใส่ คอยควบคุมการศึกษาวิจัยด้วยดีตลอดมา

ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ประสิทธิ์ โฆวิไลกุล ท่านอาจารย์ วิฑูรย์ ตั้งตรงจิตต์ ท่านอาจารย์ ธนวัฒน์ เนติโพธิ์ ท่านอาจารย์ วิวัฒน์ อภินันท์ และ คุณสิริวัศ จันทรัฐ เป็นอย่างยิ่งที่ได้กรุณาให้ความรู้ คำแนะนำต่าง ๆ อันเป็นประโยชน์ยิ่ง สำหรับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

ท้ายนี้ ผู้เขียนตระหนักดีว่ายังมีผู้ให้ความช่วยเหลืออีกหลายท่าน ซึ่งมีได้กล่าวนามไว้ พระคุณและน้ำใจของทุก ๆ ท่าน ผู้เขียนจะจดจำไว้ตลอดไป

อรุณรัตน์ บัณฑิตเสาวภาคย์

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ฉ
กิตติกรรมประกาศ	ช
สารบัญภาคผนวก	๗
บทนำ	1
บทที่	
1 บททั่วไป	4
ลักษณะของสัญญาจ้าง	4
1. ผู้จ้างเอาทรัพย์สินตราไว้แก่ผู้รับจ้าง	4
1.1 ทรัพย์สินที่อาจจ้างได้	4
1.2 ความหมายของคำว่า "ตราไว้"	16
2. เพื่อเป็นประกันการชำระหนี้	22
3. ผู้จ้างไม่ต้องส่งมอบทรัพย์สินที่จ้าง	23
4. หนี้ที่เอาประกันได้	23
4.1 หนี้อันสมบูรณ์	24
4.2 หนี้ในอนาคตหรือหนี้มีเงื่อนไข	24
4.3 หนี้อันเกิดแต่สัญญาซึ่งไม่ผูกพันลูกหนี้	24
5. ต้องระบุจำนวนเงินไทยจำนวนแน่นอน หรือระบุจำนวนสูงสุดที่เอาประกันก็ได้	25
6. ต้องระบุทรัพย์สินที่จ้าง	26
7. ต้องไม่มีข้อตกลงขัดกับบทบัญญัติว่าด้วยการบังคับจ้าง	26

ประโยชน์ของสัญญาจ้างในฐานะเป็นสัญญาประกัน	27
1. เจ้าหนี้จ้างเองเอาชำระหนี้จากหลักประกันได้ก่อนเจ้าหนี้สามัญอื่น.....	27
2. สิทธิจ้างเองเป็นทรัพย์สิน	28
2.1 การโอนกรรมสิทธิทรัพย์สินที่จ้างเองไม่มีผลกระทบกระเทือน ถึงการจ้างเอง	28
2.2 บังคับจ้างเองได้แม้หนี้ประธานจะขาดอายุความ	28
ทรัพย์สินที่เจ้าหนี้อาจนำยึดหรือขอยึดเพื่อการชำระหนี้ได้	29
1. ทรัพย์สินทั้งหมดของลูกหนี้ที่อยู่ภายใต้บังคับการชำระหนี้	29
2. ทรัพย์สินที่เป็นของภริยาหรือของบุตรผู้เยาว์ของลูกหนี้ตามคำพิพากษา.	30
3. ทรัพย์สินนั้นไม่อยู่ในบังคับที่ต้องห้ามตามกฎหมายมีให้บังคับคดี.....	31
สิทธิจ้างเองเป็นประโยชน์เพื่อเจ้าหนี้เพียงใด	32
1. เจ้าหนี้จ้างเองหรือผู้มสิทธิเรียกร้องบังคับจ้างเอง	32
1.1 ผู้รับจ้างเอง	32
1.2 ผู้รับช่วงสิทธิ.....	33
1.3 ผู้รับโอนสิทธิเรียกร้อง.....	34
1.4 เจ้าหนี้ของผู้รับจ้างเองซึ่งใช้สิทธิเรียกร้องของลูกหนี้.....	34
1.5 เจ้าพนักงานบังคับคดี ซึ่งได้อายัดสิทธิเรียกร้องของลูกหนี้ ตามคำพิพากษา	35
2. ทรัพย์สินที่อยู่ภายใต้บังคับการจ้างเอง	35
2.1 ทรัพย์สินที่จ้างเอง.....	35
2.2 ทรัพย์สินนอกสัญญาจ้างเอง.....	37
สิทธิจ้างเองเป็นประกันหนี้ส่วนใดบ้าง	41
1. หนี้ประธาน.....	41
2. หนี้อุปการณ	42

	หน้า
2	หลักกฎหมายเกี่ยวกับการบังคับจำนองและผลของการบังคับจำนอง
	หลักทั่วไปในการบังคับจำนอง 43
✓	1. สิทธิของเจ้าหนี้ที่จะเลือกบังคับชำระหนี้โดยวิธีการบังคับจำนอง..... 43
✓	2. การบังคับจำนองต้องยื่นฟ้องเป็นคดีต่อศาล 52
	2.1 ต้องมีจดหมายบอกกล่าว..... 53
	2.2 ต้องยื่นฟ้องเป็นคดีต่อศาล 60
	3. การบังคับจำนองในกรณีเมื่อมีการจำนองซ้อนกันหลายราย..... 72
	3.1 กรณีทรัพย์สินเดียวจำนองเพื่อประกันหนี้หลายราย..... 72
	3.2 กรณีทรัพย์สินหลายสิ่งจำนองประกันหนี้รายเดียว 77
	บทบัญญัติและหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการบังคับจำนอง..... 84
✓	1. การบังคับจำนองโดยวิธีขอให้ขายทอดตลาดทรัพย์สินที่จำนอง 84
	2. การบังคับจำนองโดยวิธีเอาทรัพย์สินจำนองหลุดเป็นสิทธิ..... 89
	3. วิธีการบังคับคดีของเจ้าหนี้ผู้รับจำนอง 96
	3.1 คำบังคับ 96
	3.2 หมายบังคับคดี 99
	3.3 การยึดทรัพย์ 102
✓	3.4 กระบวนการขายทอดตลาด 113
	3.5 การจ่ายเงิน 121
	ผลของการบังคับจำนองโดยวิธีขายทอดตลาดทรัพย์สินที่จำนอง 123
	1. ลำดับบุริมสิทธิของเจ้าหนี้ที่จะได้รับชำระหนี้จากเงินที่ขายทอดตลาดทรัพย์สิน 123
	2. เมื่อบังคับจำนองได้เงินไม่พอชำระหนี้ ลูกหนี้ไม่ต้องรับผิดชอบ 126

3	ปัญหากฎหมาย เกี่ยวเนื่องกับการบังคับคดีกับทรัพย์จำนอง	139
✓	ปัญหาเกี่ยวกับสิทธิของผู้ซื้อทรัพย์สินซึ่งจำนองในการขายทอดตลาด เมื่อมีการบังคับจำนอง	139
	1. ผู้ซื้อทรัพย์สินที่จำนองจากการขายทอดตลาดบังคับจำนอง จะได้สิทธิในทรัพย์ที่ซื้อ โดยปลอดจากสิทธิจำนองทุกรายหรือไม่	139
	2. กรรมสิทธิโอนเมื่อใด	141
	ปัญหาเกี่ยวกับการบังคับคดีจำนองกับผู้รับโอนทรัพย์สินซึ่งจำนอง.....	143
	1. การบอกกล่าวบังคับจำนอง.....	143
	2. ผู้รับโอนมีสิทธิไถถอนจำนองได้.....	146
	2.1 ข้อจำกัดผู้รับโอนที่มีสิทธิไถถอนจำนอง	146
	2.2 เวลาที่จะใช้สิทธิไถถอน	147
	2.3 การขอไถถอน.....	148
	2.4 การชำระหนี้เมื่อเจ้าหนี้ยอมรับการไถถอนจำนอง	149
	2.5 หากเจ้าหนี้ไม่ยอมรับชำระหนี้ขอไถถอนจำนอง	149
	3. การจัดลำดับสิทธิจำนองหรือบุริมสิทธิ	155
	4. กรณีสิทธิเคลื่อนที่กัน เพราะการรับโอนใหม่มีผลขึ้นอีก เมื่อทรัพย์หลุดมือไป	155
	5. กรณีผู้จำนอง เครื่องจักรแยกชิ้นส่วนไปขายระหว่าง ผู้รับจำนองกับผู้ซื้อใครมีสิทธิดีกว่ากัน	156
	ปัญหาเกี่ยวกับกรณีที่เจ้าหนี้จำนองใช้สิทธิขอรับชำระหนี้ก่อนเจ้าหนี้ ตามคำพิพากษา	157
	1. กรณีผู้รับจำนองยื่นคำขอรับชำระหนี้	157
	1.1 ผู้มีสิทธิยื่นคำขอ	158
	1.2 วิธีดำเนินการ	158
	1.3 คำสั่งศาล	164

	หน้า
2 กรณีผู้รับจ้างไม่ยื่นคำขอรับชำระหนี้	167
ปัญหาเกี่ยวกับการบังคับจ้างในกรณีลูกหนี้ตกเป็นคนล้มละลาย	169
1. เจ้าหนี้จ้างกองล้มละลาย	169
1.1 ลูกหนี้มีหนี้สินส่วนตัว	170
1.2 ลูกหนี้มีภูมิลำเนาในราชอาณาจักรหรือประกอบธุรกิจ ในราชอาณาจักร	174
1.3 ลูกหนี้ซึ่งเป็นบุคคลธรรมดาเป็นหนี้เจ้าหนี้ ผู้เป็นโจทก์คนเดียว หรือหลายคนเป็นจำนวนไม่น้อยกว่าห้าหมื่นบาท หรือลูกหนี้ ซึ่งเป็นนิติบุคคลเป็นหนี้เจ้าหนี้ผู้เป็นโจทก์คนเดียวหรือหลายคน เป็นจำนวนไม่น้อยกว่าห้าแสนบาท	175
1.4 หนี้นี้อาจกำหนดจำนวนได้โดยแน่นอนไม่ว่าจะถึงกำหนดชำระ โดยพลันหรือในอนาคตก็ตาม	175
1.5 มิได้เป็นผู้ต้องห้ามมิให้บังคับการชำระหนี้เอาแก่ทรัพย์สิน ของลูกหนี้เกินกว่าตัวทรัพย์สินที่เป็นหลักประกัน	176
1.6 กล่าวในฟ้องว่า ถ้าลูกหนี้ล้มละลายแล้วจะยอมสละหลักประกัน เพื่อประโยชน์แก่เจ้าหนี้ทั้งหลายหรือตีราคาหลักประกัน มาในฟ้อง	176
2. กรณีเจ้าหนี้จ้างยื่นคำขอรับชำระหนี้	177
3. กรณีเจ้าหนี้จ้างไม่ยื่นคำขอรับชำระหนี้	181
4 บทสรุปและเสนอแนะ	184
บรรณานุกรม	197
ภาคผนวก	202
ประวัติผู้เขียน	255

สารบัญภาคผนวก

	หน้า
ภาคผนวก ก.	202
พระราชบัญญัติจดทะเบียนเครื่องจักร พ.ศ. 2514	
ภาคผนวก ข.	216
ระเบียบกระทรวงยุติธรรมว่าด้วยการบังคับคดีของเจ้าพนักงานบังคับคดี พ.ศ. 2522	
ภาคผนวก ค.	249
สารบัญฎีกา	

 ศูนย์วิทยทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การบังคับชำระหนี้โดยเจ้าหนี้จำนอง จำต้องอาศัยพื้นฐานและความเกี่ยวพันกันระหว่างกฎหมายหลายฉบับทั้งในส่วนกฎหมายสารบัญญัติและวิธีสบัญญัติ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ จะบัญญัติเกี่ยวกับนิติสัมพันธ์ที่มีต่อกัน ส่วนกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งจะกำหนดกฎเกณฑ์ในทางปฏิบัติเกี่ยวกับการดำเนินการบังคับตามสิทธิหน้าที่ในทางแพ่งว่า จะฟ้องคดีอย่างไร บังคับคดีอย่างไร เป็นต้น และหากกรณีที่ถูกหนี้เป็นผู้มีหนี้สินส่วนตัว ก็จำเป็นต้องพิจารณาไปถึงกฎหมายล้มละลายด้วย ปัญหาในเรื่องการบังคับจำนองมีทั้งในทางทฤษฎีและปฏิบัติ ในทางทฤษฎีตั้งแต่หลักการพื้นฐานของจำนอง ซึ่งถือว่าเป็นประกันแห่งหนี้ แต่ถูกทำให้ไขว้เขวโดยกลับมีบัญญัติว่า หากเจ้าหนี้บังคับจำนองได้ไม่พอชำระหนี้ลูกหนี้ไม่ต้องรับผิดชอบในส่วนที่ขาด นอกจากนั้นด้วยทฤษฎีบางตอนก็ครอบคลุมไม่ถึงปัญหา บางแห่งใช้ภาษาที่ไม่รัดกุมพอ ในขณะที่บางแห่งก็เจาะจงจนดูไม่สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของกฎหมาย เป็นเหตุให้นักกฎหมายตีความกันไปต่าง ๆ นานาหาข้อยุติไม่ได้ และยังประกอบกับทางปฏิบัติ ปรากฏว่า ทั้งปฏิบัติไม่เป็นไปในแนวเดียวกับที่กฎหมายสารบัญญัติกำหนดแนวทางไว้ กล่าวคือในการขายทอดตลาดบังคับจำนองนั้นตามกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 732 มีหลักว่า ให้นำเงินที่ได้จากการขายทอดตลาดมาจัดใช้แก่ผู้รับจำนอง เรียงตามลำดับ ซึ่งแสดงให้เห็นเจตนารมณ์ของกฎหมายว่าประสงค์จะให้บังคับแก่ตัวทรัพย์สินจำนองเพียงครั้งเดียว แล้วนำเงินมาแบ่งกัน จำนองทุกรายก็จะรับไป แต่ในทางปฏิบัติของเจ้าพนักงานบังคับคดี อาจขายทอดตลาดโดยติดจำนองลำดับแรกไปได้ โดยไม่นำพาหลักกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 732 นี้เลย ปัญหาดังกล่าวล้วนเป็นปัญหาหลักซึ่งยังไม่มีข้อยุติหรือยังไม่ได้รับการแก้ไข จำเป็นที่จะต้องศึกษาหาแนวทางที่ถูกต้องชัดเจนมาแก้ปัญหาให้ลุล่วงไป

ขอบเขตและวัตถุประสงค์ของการวิจัย

ขอบเขตการศึกษา ศึกษากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการบังคับจำนองทั้งหมดได้แก่ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ในเรื่องหนี้ จำนองและทรัพย์สิน ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง เรื่องศาลและเรื่องการบังคับคดี เป็นต้น ส่วนพระราชบัญญัติล้มละลายได้ศึกษาถึง

หลักเกณฑ์การฟ้องคดีล้มละลายโดยเจ้าหนี้จำนอง และการขอรับชำระหนี้โดยเจ้าหนี้จำนอง เป็นต้น นอกจากนี้ยังได้ศึกษาถึงระเบียบกระทรวงยุติธรรมว่าด้วยการบังคับคดีของเจ้าพนักงานบังคับคดี พ.ศ. 2522 เพื่อให้เข้าใจวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการบังคับคดีจำนองด้วย

เค้าโครงการศึกษา แบ่งเป็น 4 บท

บทที่ 1 บททั่วไป จะกล่าวถึง สิทธิเรียกร้องของเจ้าหนี้โดยทั่วไปซึ่งเจ้าหนี้รู้สึกรู้ว่าไม่มีหลักประกันพอที่จะได้รับชำระหนี้ โยงมาถึงจำนอง การก่อให้เกิดและผลของสัญญาจำนอง เพื่อเป็นพื้นฐานในการศึกษาบทต่อ ๆ ไป

บทที่ 2 หลักกฎหมายเกี่ยวกับการบังคับจำนองและผลของการบังคับจำนอง จะกล่าวถึงหลักเกณฑ์ของกฎหมายทั้งทางสารบัญญัติและวิธีบัญญัติ ตั้งแต่ก่อนฟ้อง ฟ้องเป็นคดีต่อศาล และการบังคับคดี

บทที่ 3 ปัญหากฎหมายเกี่ยวเนื่องกับการบังคับคดีกับทรัพย์จำนอง จะกล่าวถึงปัญหาเกี่ยวกับฐานะของผู้ซื้อทรัพย์สิน ซึ่งจำนองในการขายทอดตลาด การบังคับจำนองกับผู้รับโอน การใช้สิทธิร้องขอรับชำระหนี้ก่อนเจ้าหนี้ตามคำพิพากษา และการบังคับคดีจำนองในกรณีที่ถูกหนีตกเป็นคนล้มละลาย

บทที่ 4 บทสรุปและเสนอแนะ ในบทนี้จะสรุปหลักกฎหมายปัญหาที่สำคัญ และเสนอแนวทางที่ควรแก้ไข

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาหลักกฎหมายจำนองในส่วนที่เกี่ยวกับการบังคับจำนองโดยลึกลับซึ่ง
2. เพื่อค้นหาปัญหากฎหมายในการบังคับจำนอง
3. เพื่อเสนอคำตอบและแนวทางแก้ไขของปัญหาที่ค้นพบ

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ทำให้เกิดความเข้าใจกฎหมายจำนองอย่างลึกลับซึ่งนับตั้งแต่วัตถุประสงค์ เจตนารมณ์ และหลักเกณฑ์ของกฎหมาย

2. ทำให้เข้าใจกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งและกฎหมายล้มละลาย ทั้งในเรื่อง การฟ้อง การบังคับคดี โดยการยื่นคำขอรับชำระหนี้
3. สามารถหาแนวทางที่ควรจะเป็น และตอบปัญหาที่นักกฎหมายมีความเห็นแตกต่างกันอยู่

วิธีการดำเนินการวิจัย

ในส่วนกฎหมายสารະប័ណ្ណិតិ ได้ศึกษากฎหมายแพ่งประกันด้วยทรัพย์สินของประเทศญี่ปุ่น ซึ่งในการร่างกฎหมายของเราได้อ้างอิงมาเป็นส่วนมาก เพื่อเสริมในเรื่องหลักและเจตนารมณ์ของกฎหมาย ซึ่งเป็นเครื่องชี้ทางในการแก้ปัญหาต่าง ๆ

สำหรับกฎหมายวิธีสบ័ណ្ណិតិ นั้น เนื่องจากเป็นเรื่องทางปฏิบัติจึงอาศัย กฎเกณฑ์ของกฎหมาย ระเบียบกระทรวงยุติธรรม และการสัมภาษณ์ผู้ปฏิบัติงานโดยตรง เพื่อให้เข้าถึงทางปฏิบัติที่แท้จริง นำกลับมาพิจารณาว่าสอดคล้องกับกฎหมายสารະប័ណ្ណិតិหรือไม่เพียงใด

วิธีวิจัยเป็นการวิจัยเอกสาร

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย